

Duitsers en de Japanners elkaar in het Midden-Oosten of in Zuid-Azië de hand zouden reiken. Kon, aldus het klemmend beroep van de Britse *Chiefs of Staff*, Amerika niet helpen deze catastrofale ontwikkeling te voorkomen door de *Eastern Fleet* met spoed te versterken met Amerikaanse vliegkampschepen, slagschepen en kleinere eenheden?

Dat denkbeeld werd door de opperbevelhebber van de Amerikaanse vloot, *Admiral Ernest J. King*, en de *Chief of Naval Operations*, *Admiral Harold E. Stark*, met beslistheid verworpen. Beiden, aldus de Amerikaanse historica *Grace Person Hayes* in haar *The History of the Joint Chiefs of Staff in World War II, The War against Japan*¹,

*'were opposed to combining vessels of the two nations in the Indian Ocean under British command. They had never approved the British scheme of concentrating on the defensive in that area, and they felt that the US Navy's job was to engage the enemy wherever possible in the US Navy's own area of strategic responsibility – the Pacific. Such operations, they felt, would also serve to divert Japanese attention from the Indian Ocean.'*²

Spoedig werd duidelijk dat King en Stark dat laatste goed hadden gezien: uit opgevangen radioberichten, gesteld in een code welke de Amerikanen kort tevoren hadden gebroken, bleek later in april dat de meeste eenheden van Jamamoto's slagvloot naar Japan waren teruggekeerd.

Naar het keerpunt

De formidabele successen die de Japanners bij hun offensief ter verovering van de *Narjo* hadden behaald, hadden niet alleen in Londen en Washington maar vooral ook in Australië's hoofdstad Canberra diepe bezorgdheid gewekt. De Australische publieke opinie verwachtte niet anders dan dat een invasie van Australië op handen was – hoe deze te keren? Australië had begin '42 drie infanterie-divisies te velde, alle drie in het Midden-Oosten. Van die drie werden, zoals in ons vorige deel vermeld, twee: de 6de en 7de, in januari voor Nederlands-Indië bestemd – die twee waren het waarvan Wavell in het telegram dat hij op 16 februari naar Londen en Washington zond, voorstelde dat zij naar Birma gezon-

¹ Deze studie, voltooid in '53, is pas gepubliceerd in '82. ² *Grace Person Hayes: The History of the Joint Chiefs of Staff in World War II, The War against Japan* (verder aan te halen als: Hayes), p. 115.